

A
padlásszoba
kis hercegnője

Frances
Hodgson Burnett

manó könyvek

SARA

Egy zord téli napon, amikor a sárga köd olyan sűrűn és súlyosan ülte meg London utcáit, hogy a lámpák mind égtek és a kirakatokban is gázláng lobogott, ahogy éjjel szokott, egy hintó haladt végig a széles, forgalmas főúton. A hintóban egy szokatlan külsejű kislány ült édesapja oldalán.

A kislány az ülésre kuporodott, és őt átölelve tartó apjához simulva bámult ki a kocs ablakán át a járókelőkre, nagy szemének furcsa, manapság ritkán látott, töprengő tekintetét rájuk függesztve. Meglepő volt a kislány arccskájának a kifejezése. Még egy tizenkét esztendőes gyereknel is kissé koravénnek tett szett volna ez az elmélyült figyelem, Sara Crewe pedig mindössze hétéves volt. Igaz, örökké álmodozott, különös gondolatokra jutott, mióta csak az eszét tudta. Sok töprengenivalót talált a felnőtteken és az ő világon.

Most éppen a hosszú út emlékeit idézte föl magában, amelyet ő meg édesapja Bombaytól idáig megtettek. Gondolatban újra látta a nagy hajót, a nesztelen

léptű hindu matrózokat a fedélzeten, a tűző napon játszadozó gyerekeket, meg azokat a fiatal tisztfeleségeket, akik igyekeztek őt szóra bírni, és nagyokat kacagtak a mondásain.

De leginkább az járt az eszében, milyen furcsa is, hogy az ember előbb a verőfényes Indiában van, aztán az óceán kellős közepén, és végül egy idegen kocsiban idegen utcákon, ahol nappal is éjszakai sötétség van. Erre a gondolatra összerezsent, és szorosabban simult az édesapjához.

- Papa - mondta visszafogott, halk, titokzatos hangon, már-már suttogva -, papa!

- Mi van, drágám? - Crewe kapitány még jobban magához ölelte kislányát, és figyelmesen nézett az arcába. - Min töpreng az én Sarám?

- Ez az a hely? - kérdezte susogva Sara. - Ez az, papa?

- Ez, kis Sara. Végre megérkeztünk. - Sara hét éve ellenére pontosan tudta, hogy az apja ezt szomorúan mondja, holott igyekszik könnyed hangot megütni.

Édesapja már régen, évekkal előbb elkezdte őt felkészíteni „erre a helyre”. Sara nem ismerte édesanyját, aki az ő születésekor halt meg, és nem is érezte hiányát. Fiatal, jóképű, gazdag, gyengéd szívű édesapján kívül nem volt senkije a világon. Ők ketten azonban kezdettől forrón szerették egymást, és egymás játszópajtásai voltak. Hogy apja gazdag, azt Sara csak onnan tudta, hogy mások ezt beszélték róla, és rendszeren hozzátették, abban a hiszemben, hogy a gyerek

úgysem figyel oda: ő, Sara is gazdag lesz valaha. De hogy ez valójában mit jelent, azt Sara nem is sejtette. Világéletében szép házakban élt, szolgáktól körülvéve, akik hajlongtak előtte és „missie szahibnak” szólították. Mindig voltak játékszerei, kis állatai és dadái, akik valósággal bálványozták.

Rövid élete folyamán eddig soha nem nyugtalanította semmi, csak az a bizonyos „hely”, ahová apja egyszer majd elviszi. India éghajlata nagyon nem való gyerekeknek, ezért rendszeren elküldik őket Indiából, mihelyt lehet. Többnyire egy angliai iskolába. Sara sok gyereket látott elmenni, és sokszor hallotta a szülőket arról beszélni, mit ír a gyerek. Tudta, eljön az a nap, amikor neki is mennie kell, és bár olykor kíváncsi volt apja szavai nyomán a nagy utazás meg az új haza, aggasztotta, hogy apja nem marad vele.

- Nem jöhetnél velem arra a helyre, papa? - kérdezte Sara ötéves korában. - Nem járhatnál te is iskolába? Szívesen segítenék neked a leckéidet megírni!

- Kicsi Sara, hisz nem maradsz te ott sokáig - nyugtatta meg édesapja. - Egy kellemes házba kerülsz, ahol sok-sok kislány van, jókat játszol majd velük, én meg halomszám küldöm a könyveket neked. Meglásd, olyan gyorsan eltelik az a pár év, hogy észre sem veszed! Megnősz, megokosodsz, és akkor visszatérhetsz, hogy a papát gondjaidba vedd.

Ez tetszett Sarának. Édesapja háztartását vezetni, kilovagolni vele, az asztalfőn ülni, ahányszor apa vacsorát ad, beszélgetni vele, a könyveit elolvasni - ezt

szerette volna Sara a világon a legjobban. Ha ehhez előbb el kell mennie Angliába, „arra a helyre”, nincs mit tenni: elmegy. Más kislányok társaságára nem nagyon vágyott, de a sok könyv csábította. Sara kedvenc időtöltése az olvasás volt. Az igazat megvallva maga is minduntalan kitalált és elmesélt saját magának csoda szép dolgokról szóló történeteket. Olykor apának is elmesélte egyiket-másikat, és neki is tetszettek, legalább annyira, mint Sarának.

- Hát, papa - mondta lágy hangon -, ha igazán megjöttünk, ebbe bele kell törödnünk.

A kapitány felnevetett, és megcsókolta kislányát. Ő maga egy cseppet sem törődött bele az elválásba, de ezt gondosan titkolta. Tudta, nagyon magányos lesz, ha Indiába visszatérve nem fut elé az a kis, fehérbe öltözött alak, amikor átlépi a háza küszöbét. Forrón magához ölelte Sarát, mialatt a hintó behajtott egy széles, barátságatlan utcába és megállt a ház előtt, ahová igyekeztek.

Nagy, jellegtelen, téglából épült ház volt, szakaszott olyan, mint a többi az utcában. Csak egy kivilágított tábla különböztette meg szomszédaitól, amelyen nagy, fekete betűkkel ez állt:

MINCHIN KISASSZONY NEVELŐINTÉZETE ELŐKELŐ FIATAL HÖLGYEK SZÁMÁRA

- Megérkeztünk, Sara - mondta Crewe kapitány, a tőle telhető legvidámabb hangon. Elkapta kislányát,

mint a pelyhet, kiemelte a hintóból, felmentek a lépcsőn, és megszólaltatták a csengőt. Sara később azt gondolta: a ház pontosan olyan, mint a gazdája, Miss Minchin. Tiszteletre méltó és gazdagon berendezett, de minden csúf rajta és benne, és mintha még a karosszékek is kelletlenül nyújtogatták volna csontvázkarjukat. A hallban minden kemény volt és politúros, a nagy falóra kerek, vörös holdvilágképe is fenyegetően bámult az emberre. A szalonban, ahová bevették őket, a szőnyegen szögletes minták díszlettek, szögletesek voltak a bútorok is, és a súlyos márványkandallón súlyos márvány állóóra ketyegett.

Mialatt helyet foglaltak a merev formájú mahagóni fotelben, Sara körbepillantott, gyorsan, ahogy szokott.

- Nem szeretek itt, papa - mondta. - No, de azt gondolom, a katonák sem szeretnek csatába menni, még a bátrak sem.

Crewe kapitány hangosan felnevetett. Fiatal volt, jókedélyű, és nem szűnő élvezettel hallgatta az ő kislánya eredeti mondásait.

- Kicsi Sara - mondta -, mi lesz velem, ha senki nem intéz többé ilyen ünnepélyes szavakat hozzám?

- De miért nevetesz, ha ünnepélyes szavakat mondok? - kérdezte Sara.

- Mert olyan mókásan mondok. - A kapitányt rázta a nevetés. Egyszerre fogta, magához ölelte és öszszecsókolta kislányát, és ekkor már nem nevetett, inkább mintha könnybe lábadt volna a szeme.

Ebben a pillanatban lépett be Miss Minchin. Na-

gyon hasonlított a házához: magas volt és unalmas, tiszteletre méltó és csúf. Nagy, hideg halszeme volt és nagy, hideg halszája. Ez a száj fülig érő mosolyra húzódott, amikor megpillantotta Sarát és Crewe kapitányt. Sok jót hallott az ifjú katonatisztról attól a hölgytől, aki Crewe-ék figyelmébe ajánlotta az intézetet. Többek között azt is, hogy a kapitány gazdag, és hajlandó sok pénzt költeni kislányára.

- Nagy megtiszteltetés számunkra, hogy egy ilyen szép és tehetséges kislány gondját viselhetjük, Crewe kapitány - mondta, és megcirógatta Sara kezét. - Lady Meredith nem győzte eleget magasztalni a kislány eszét. Nagy kincs ám egy okos gyerek a tanulószobában.

Sara nem szólt, mialatt Miss Minchint hallgatta és figyelte. Annál többet gondolt magában, és mint rendszeren, furcsa dolgokat.

Miért mondja, hogy szép kislány vagyok? - gondolta. - Én nem vagyok szép. Grange ezredes kislánya, Isobel az, aki szép. Gödröcskés, rózsás arca van és hosszú aranyhaja. Az én hajam fekete és kurta, a szemem zöld, sovány vagyok és egyáltalán nem csinos. A legcsúnyább gyerek vagyok, akit valaha láttam. Mi nek hazudozik ez a nő?

Sara tévedett, legalábbis magát illetően. Nem volt csúnya kislány. Igaz, egy cseppet sem hasonlított Isobel Grange-re, az ezredben a legszebbnek tartott lányra, de igenis bájos volt a maga módján. Karcsú termete hajlékony, korához képest inkább magas, a szeme

csakugyan zöldesszürke, de nagy és csoda szép a hosszú, fekete pillák keretében, és bár Sarának nem volt ínyére a színe, másoknak igenis tetszett. Mégis szentül hitte, hogy ő csúnya, és egy cseppet sem hatotta meg Miss Minchin hízelkedése.

Ha én őt szépnek mondanám, hazudnék - gondolta Sara -, és tudnám is, hogy hazudok. Azt hiszem, vagyok olyan csúnya, mint ő - a magam módján. Ugyan minek mond ilyeneket?

Később, amikor jobban megismerte Miss Minchint, már tudta, miért mondta, amit mondott. Sőt, arra is rájött, Miss Minchin minden papának és mamának, aki elhozza csemetéjét az ő iskolájába, szó szerint ugyanezt mondta.

Sara édesapja mellett állt, és végighallgatta apja és Miss Minchin beszélgetését. Apja azért hozta őt éppen ide, mert lady Meredith két kislánya itt tanult, és Crewe kapitány nagyra becsülte lady Meredith ítéletét. Sara „szobabérlő” lesz, ahogy ezt itt nevezték, sőt, annál is több: a szép hálószoba mellett saját külön nappalija is lesz, azonkívül pónilova, hintója és szobalánya, az aja helyett, aki Indiában a dajkája volt.

- Ami a tanulást illeti, az nem gond - mondta vidáman nevetgélve Crewe kapitány, és megpaskolta Sara kezét. - Inkább arra kell majd ügyelniük, hogy ne tanuljon túlságosan sokat. Igazi kis könyvmoly a lányom. Nem is olvassa, hanem falja a könyveket, Miss Minchin, mintha nem kislány, hanem farkas lenne. Örökké új meg új falni való könyvekre áhító-

zik, ráadásul felnőtt könyvekre - és nemcsak angol nyelvűekre, franciákra és németekre is. Történelmi és életrajzi munkákra, költészetre, és ki tudja, még mi mindenre nem. Vegye ki a kezéből a könyvet, Miss Minchin, ha túl sokat találna olvasni! Inkább lovagoljon ki a póniján, vagy vegyen magának egy új babát. Többet kéne babáznia!

- De papa - tiltakozott Sara -, ha minden harmadnap vennék egy új babát, több babám lenne, mint ahányat szeretni bírok! A baba legyen az ember bizalmas barátnője! Emily az lesz.

Crewe kapitány Miss Minchinre nézett, Miss Minchin Crewe kapitányra.

- Ki az az Emily? - kérdezte Miss Minchin.

- Te mondd el, Sara - mosolygott a kapitány.

Sara zöldesszürke szemébe ünnepélyes, mégis ropant lágy kifejezés költözött.

- Az a baba, akit még meg sem kaptam - mondta.
- Papa meg fogja venni. Együtt választjuk ki. Emilynek neveztem el. Ő lesz a barátnőm, ha a papa már nem lesz itt. Vele fogok a papáról beszélgetni.

Miss Minchin széles halvigyora elragadtatást tükrözött.

- Milyen eredeti gyerek! - lelkesedett. - Milyen édes kis teremtés!

Crewe kapitány magához vonta Sarát.

- Drága kis teremtés, csakugyan. Kérem, Miss Minchin, jól őrizze meg őt nekem.

Sara még több napig apjával maradt a szállodá-

ban. Egészen addig, míg a kapitány vissza nem utazott Indiába. Szorgalmasan járták a boltokat, és temérdek holmit vásároltak. Sokkal többet, mint amire Sarának szüksége lehetett, de Crewe kapitány lelkes és naiv fiatalember volt, azt akarta, kislánya mindent kapjon meg, ami csak megnyeri tetszését; így aztán annyi ruhát, miegyebet vásároltak össze, amennyivel egy hétéves kislány alig tudhatott mit kezdeni. Drága prémmel szegélyezett bársonyruhákat, csipkeruhákat, hímzett ruhákat, nagy, puha strucctollal díszített kalapokat, hermelinkabátot és karmantyút, dobozszám kesztyűcskéket és zsebkendőket és selyemharisnyákat, úgyhogy az egyik eladónő azt súgta oda a másiknak: ez a kislány bizonyára egy kis hercegnő, talán egy hindu rádza lánya.

És miután több játékkereskedésben megfordultak, és temérdek babát megszemléltek, végre ráakadtak Emilyre is.

- Szeretném, ha úgy festene, mintha nem is baba lenne - magyarázta Sara. - Azt akarom, olyan arcot vágjon, mintha *odafigyelne* rám. Mert a babákkal az a baj, papa - Sara itt félrehajtotta fejecskéjét, és elgondolkodva folytatta -, hogy olyanok, mintha *nem halának* az embert.

Láttak nagy és kis babákat, fekete és kék szeműket, barna és szőke hajúakat, felöltözötteket és ruhátlanokat.

- Nem baj, ha meztelen - mondta Sara. - Legfeljebb elvisszük egy szabóhoz, és csináltatunk neki holmi-

kat. Ha egyenesen rászabják, még jobban áll majd rajta a ruha.

Miután hiába jártak jó néhány boltban, gyalog folytatták útjukat úgy, hogy a hintó követte őket. Két-három boltba be se nyitottak, végre a negyedik – egy nem túlságosan nagy játékbolt – előtt Sara megtorpant, és megrántotta édesapja kezét.

- Ó, papa, nézd, ott van Emily! - kiáltotta.

Arca kipirult, zöldesszürke szemének olyan volt a pillantása, mintha most ismert volna rá egy régi, kedves, meghitt barátnőjére.

- Látod, ránk vár! Menjünk érte!

- Jaj nekem! - mondta Crewe kapitány. - Úgy érzem, be kéne mutatnom magam a hölgynek.

- Majd te bemutatasz engem, és én téged - biztatta Sara. - De talán nem is kell bemutatkoznom, én rögtön ráismertem, hátha ő is rám ismert!

Emily csakugyan nagyon okosan nézett Sarára, amikor az ölébe kapta. Nagy baba volt, de nem akkora, hogy ne lehetett volna könnyen ide-oda cipelni. Aranybarna, hosszú, göndör haja volt, ragyogó, sötét szürkés-kék szeme, sűrű, hosszú - valódi és nem festett - szempillákkal.

- Hát persze hogy ő az, papa! - hajolt még közelebb a babához Sara.

Emilyt megvették, és elvitték egy gyerekruha-készítőhöz, ahol méretet vettek róla. Az ő ruhatára sem volt kisebb, mint Saráé. Mindenféle ruhát kapott bársonyból, muszlinból, csipkéből, azonkívül kalapokat,

kabátokat, gyönyörű, csipkével szegett fehérneműt, kesztyűket, zsebkendőket és bundácskát.

Crewe kapitány szívből élvezte volna közös bevásárló körútjukat, ha nem gyötörte volna az a gondolat, hogy hamarosan meg kell válnia hőn szeretett, különös kis pajtásától.

Aznap éjjel kikelt ágyából, és Sara ágyához lépett. Sara Emilyt magához ölelve aludt. Fekete haja elterült a párnán, elkeveredve Emily aranybarna fürtjeivel. Mindketten csipkedíszes hálóinget viseltek, hosszú szempillájuk is egyformán borult arcoskájukra. Emily igazi gyereknek látszott. De jó, hogy Sarával van, gondolta a kapitány.

Nagyot sóhajtott.

- Haj, haj, kicsi Sara! - mondta halkán. - Te nem is sejtet, mennyire hiányzol majd apádnak.

Reggel átkísérte Sarát Miss Minchinhez, hogy ott hagyja. Másnap reggel indult a hajója. Ügyvédei, Barrow és Skipworth urak bármikor készséggel állnak rendelkezésére, közölte Miss Minchinnel. Ők egyenlítik ki majd Sara költségszámláit is. Ő hetente kétszer fog írni a kislányának, és arra kéri Miss Minchint, teljesítse Sara minden kívánságát.

- Roppant okos kis jószág az én lányom, sosem kér olyat, amit meg ne kaphatna - tette hozzá.

Aztán bekísérte Sarát a nappalijába, hogy elbúcsúzzon tőle. Sara apja ölébe ült, mindkét kezecskéjével megragadta kabátja hajtókáit, és hosszan, fürkész szemmel bámult apja arcába.

- Minden vonásomat az emlékezetedbe akarod vésni, kicsi Sara? - kérdezte apja, a kislány fejét cirógatva.

- Jól ismerem én minden vonásodat. Nemcsak az emlékezetemben őrizlek, a szívemben is. - Egymás nyakába borultak, és forró csókot váltottak úgy, mint-ha sosem akarnának elszakadni egymástól.

Amikor apjával elhajtott a hintó, Sara a saját nap-palijában ült, az első emeleten, állát keze fejére hajtva, és addig nézett a kocs után, míg az be nem fordult a sarkon. Emily Sara mellett ült, és ő is a kocs után nézett. Miss Minchin felküldte hűgát, Miss Ameliát, nézze már meg, mit művel az a gyerek. Amelia zárt ajtóra talált.

- Kulcsra zártam - közölte odabentről udvariasan egy el-elcsukló hangocska. - Szeretnék egyedül maradni, engedelmével.

Miss Amelia kövér volt, esetlen, és rettegett a nő-vérétől. Sokkal jobblelkű volt, mint Miss Minchin, de nem mert nővére parancsainak ellenszegülni. Kissé riadtan tért vissza a földszintre.

- Életemben sem láttam ilyen furcsa, érzelmes gyereket, nővérem. Bezárkózott a szobájába, és meg se mukkan.

- Az mindenestre sokkal jobb, mintha tombolna és bőgne, ahogy sok más gyerek - felelte Miss Minchin. - Amilyen elkényeztetett ez a kislány, azt hittem, törni-zúzni fog. Eddig mindig és mindenben az történt, amit ő akart.

- Elpakoltam a holmiját - mondta Miss Ame-

lia. - Ilyet még nem pipáltam. A kabátjain coboly- és hermelinprém, a fehérneműjén igazi valenciai csipke. A ruhái közül egyet-kettőt te is láttál. Mi a véleményed?

- Nevetséges így öltöztetni egy kisgyereket - feleltetse metsző hangon Miss Minchin. - De jól fog festeni a sor elején vasárnaponként, amikor templomba kísérjük a lányokat. Az apja úgy járátja, mint egy kis hercegnőt.

Fent, a bezárt szobában Sara és Emily az utcasarokot bámulta, ahol a kocsi eltűnt. Crewe kapitány még egyre hátranézett integetve, csókokat hányva, mintha sosem akarná abbahagyni.